

# Dionysius of Halicarnassus

*on Herodotus*

## A Greek Reader

prepared by  
Rev. Dr. R. D. Anderson  
(last revised 8 September 2017)

# Introduction

Dionysius of Halicarnassus was a literary critic and historian who lived and worked at Rome from c. 30 BC. We learn from the preface to his works on the orators (*de Oratoribus Veteribus*) that Dionysius was a convinced Atticist and as such strongly opposed the Asianist style which, he argues, took over after the death of Alexander the Great. Asianism is vaguely described in the sources as a rather overdone flamboyant sing-song style known particularly for its emphasis on certain prose rhythms. Dionysius refers to Atticism as something that had come about in his own times and now held the upper hand. This turn of events is attributed to the world domination of Rome.

Dionysius writes in a very clear style of Greek and his work is never difficult to grasp. In his treatise *De compositione verborum*, which concerns us here, he begins by contrasting the question of the choice of words (έκλογή) with the art of putting words together (σύνθεσις) arguing that the latter is more important. He then illustrates this by rewriting a passage from Homer and a passage from Herodotus. For Herodotus he chooses the very passage concerning Gyges, which we have translated. An important aspect of σύνθεσις for Dionysius is the question of ἀρμονία, by which he means the musical quality of the language in terms of the linear progression of the text (Greek music was monophonic). His analysis centres around a discussion of the juxtaposition of harsh or smooth combinations of letters and syllables, and of rhythms and metres. He analyses the ‘harmony’ of language using a threefold analytical scheme: the rough, smooth and mixed style.

## Extract from *De Comp. Verb.* § 3 (Usener/Rademacher)

Ίνα δὲ μὴ δόξω φάσιν ἀναπόδεικτον λέγειν, ἐξ ὧν ἐπείσθην κρεῖττον εἶναι καὶ τελειότερον ἄσκημα τῆς ἐκλογῆς τὴν σύνθεσιν, ἔργῳ πειράσομαι δεικνύναι, ἐμμέτρων τε καὶ πεζῶν λόγων ἀπαρχὰς ὀλίγας προχειρισάμενος. λαμβανέσθω δὲ ποιητῶν μὲν Ὄμηρος, συγγραφέων δὲ Ἡρόδοτος· ἀπόχρη γάρ ἐκ τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων εἰκάσαι. ...

ἐξ ὧν ... τὴν σύνθεσιν, the final word is emphasised λόγοι πεζοί, ‘prose’ (lit. ‘words of feet’ / ‘walking words’)	προχειρίζομαι, ‘to choose / select’
---	-------------------------------------

An example from Homer follows. And then ...

Φέρε δὴ μεταβῶμεν ἥδη καὶ ἐπὶ τὴν πεζὴν διάλεκτον καὶ σκοπῶμεν, εἰ κάκείνη τοῦτο συμβέβηκε τὸ πάθος, ὥστε παρὰ μικρὰ καὶ φαῦλα πράγματά τε καὶ ὄνόματα συνταχθέντα καλῶς μεγάλας ἡδονὰς γίνεσθαι καὶ χάριτας. ἔστι δὴ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ βασιλεὺς τις Λυδῶν, ὃν ἐκεῖνος Κανδαύλην <καλεῖ, Μυρσύλον δὲ> καλεῖσθαί φησιν ὑφ' Ἑλλήνων, τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ἑρῶν, ἐπειτα ἀξιῶν τινα τῶν ἑταίρων αὐτοῦ γυμνῆν τὴν ἄνθρωπον ἰδεῖν, ὃ δὲ ἀπομαχόμενος μὴ ἀναγκασθῆναι, ὡς δὲ οὐκ ἐπειθεν, ὑπομένων τε καὶ θεώμενος αὐτήν – πρᾶγμα οὐχ ὅτι σεμνὸν ἡ καλλιλογεῖσθαι ἐπιτήδειον, ἀλλὰ καὶ παιδικὸν καὶ ἐπικίνδυνον καὶ τοῦ αἰσχροῦ μᾶλλον ἡ τοῦ καλοῦ ἐγγυτέρωφ· ἀλλ' εἴρηται σφόδρα δεξιῶς, καὶ κρεῖττον γέγονεν ἀκουσθῆναι λεγόμενον ἡ ὁφθῆναι γινόμενον. Ίνα δὲ μὴ τις ὑπολάβῃ τὴν διάλεκτον εἶναι τῆς ἡδονῆς αἰτίαν τῇ λέξει, μεταθεὶς αὐτῆς τὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν Ἀτθίδα γλωτταν καὶ οὐδὲν ἄλλο περιεργασάμενος οὕτως ἔξοιστος τὸν διάλογον.

Φέρε δὴ, idiomatic ‘Come now’ ἔραω, + gen. ‘to love or desire passionately’ καλλιλογέω, ‘to beautify with words’ / ‘to embellish’ οὐχ ὅτι ... ἀλλά idiom. ‘not only ... but’	σεμνὸν ἡ καλλιλογεῖσθαι ἐπιτήδειον the ἡ introduces a comparison, even when not preceded by a comparative, ‘solemn rather than fit to be embellished’ ἐγγυτέρωφ ‘nearer’ / ‘akin to’ + gen. δεξιῶς, ‘courteously’ / ‘kindly’
---	--

### Dionysius' Attic rewrite

Γύγη, οὐ γάρ σε δοκῶ πείθεσθαί μοι λέγοντι περὶ τοῦ εἰδούς τῆς γυναικός· ὡτα γάρ τυγχάνει ἀνθρώποις ὄντα ἀπιστότερα ὄφθαλμῶν· ποίει ὅπως ἐκείνην θεάση γυμνήν. Ὁ δ' ἀναβοήσας εἶπε· Δέσποτα, τίνα λόγον λέγεις οὐχ ὑγιᾶ, κελεύων με δέσποιναν τὴν ἐμήν θεάσασθαι γυμνήν; ἂμα δὲ χιτῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή· πάλαι δὲ τὰ καλὰ ἀνθρώποις ἔξενρηται, ἐξ ὧν μανθάνειν δεῖ· ἐν οἷς ἐν τόδῃ ἐστίν, ὁρᾶν τινα τὰ ἑαυτοῦ. ἐγὼ δὲ πείθομαι ἐκείνην εἶναι πασῶν γυναικῶν καλλίστην, καὶ σοῦ δέομαι μὴ δεῖσθαι ἀνόμων. ὃ μὲν δὴ λέγων ταῦτα ἀπεμάχετο ..., ὃ δ' ἡμείβετο τοῖσδε· Θάρσει Γύγη, καὶ μὴ φοβοῦ μήτ' ἐμέ, ὡς πειρώμενόν σου λέγω λόγον τόνδε, μήτε γυναῖκα τὴν ἐμήν, μή τι σοι ἐξ αὐτῆς γένηται βλάβος. ἀρχὴν γάρ ἐγὼ μηχανήσομαι οὕτως, ὥστε μηδὲ μαθεῖν αὐτὴν ὄφθεῖσαν ὑπὸ σοῦ. ἀγαγών γάρ σε εἰς τὸ οἴκημα, ἐν ᾧ κοιμώμεθα, ὅπισθε τῆς ἀνοιγομένης θύρας στήσω· μετὰ δὲ ἐμὲ εἰσελθόντα παρέσται καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμὴ εἰς κοίτην. κεῖται δ' ἐγγὺς τῆς εἰσόδου θρόνος· ἐπὶ τοῦτον τῶν ἴματίων καθ' ἐν ἔκαστον ἐκδῦσα θήσει, καὶ καθ' ἡσυχίαν πολλὴν παρέσται σοι θεάσασθαι. ὅταν δ' ἀπὸ τοῦ θρόνου πορεύηται ἐπὶ τὴν εὐνὴν κατὰ νάτου τε αὐτῆς γένη, σοὶ μελέτω τὸ ἐντεῦθεν, ὅπως μή σε ὄψεται ἀπίοντα διὰ θυρῶν. ὃ μὲν δὴ ὡς οὐκ ἐδύνατο διαφυγεῖν, ἔτοιμος ἦν [ποιεῖν ταῦτα].

### Herodotus' Ionic version

Γύγη, οὐ γάρ σε δοκέω πείθεσθαί μοι λέγοντι περὶ τοῦ εἰδούς τῆς γυναικός (ὡτα γάρ τυγχάνει ἀνθρώποισι ἐόντα ἀπιστότερα ὄφθαλμῶν)· ποίει ὅκως ἐκείνην θεήσεαι γυμνήν.» Ο δὲ ἀμβώσας εἶπε· «Δέσποτα, τίνα λέγεις λόγον οὐχ ὑγιέα, κελεύων με δέσποιναν τὴν ἐμήν θεήσασθαι γυμνήν; Ἅμα δὲ κιθῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή. Πάλαι δὲ τὰ καλὰ ἀνθρώποισιν ἔξενρηται, ἐκ τῶν μανθάνειν δεῖ· ἐν τοῖσι ἐν τόδε ἐστί, σκοπέειν τινὰ τὰ ἑωυτοῦ. Ἐγὼ δὲ πείθομαι ἐκείνην εἶναι πασέων γυναικῶν καλλίστην καὶ σεο δέομαι μὴ δέεσθαι ἀνόμων. Ο μὲν δὴ λέγων τοιαῦτα ἀπεμάχετο, .... Ο δ' ἀμείβετο τοῖσδε· «Θάρσει, Γύγη, καὶ μὴ φοβεῦ μήτε ἐμέ, ὡς σεο πειρώμενόν λέγω λόγον τόνδε, μήτε γυναῖκα τὴν ἐμήν, μή τι τοι ἐξ αὐτῆς γένηται βλάβος· ἀρχὴν γάρ ἐγὼ ἐγὼ μηχανήσομαι οὕτως, μηδὲ μαθεῖν μιν ὄφθεῖσαν ὑπὸ σεῦ. Ἐγὼ γάρ σε ἐς τὸ οἴκημα ἐν τῷ κοιμώμεθα ὅπισθε τῆς ἀνοιγομένης θύρας στήσω· μετὰ δ' ἐμὲ ἐσελθόντα παρέσται καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμὴ ἐς κοίτην. κεῖται δὲ ἀγγοῦ τῆς ἐσόδου θρόνος· ἐπὶ τοῦτον τῶν ἴματίων κατὰ ἐν ἔκαστον ἐκδύνουσα θήσει καὶ καθ' ἡσυχίαν πολλὴν παρέξει τοι θεάσασθαι. Ἐπεὰν δὲ ἀπὸ τοῦ θρόνου στίχῃ ἐπὶ τὴν εὐνὴν κατὰ νάτου τε αὐτῆς γένη, σοὶ μελέτω τὸ ἐνθεῦτεν ὅκως μή σ' εσδύψεται ιόντα διὰ θυρέων.» Ο μὲν δὴ, ὡς οὐκ ἐδύνατο διαφυγέειν, ἔτοιμος ἦν

οὐκ ἀν ἔχοι τις οὐδὲ ἐνταῦθα εἰπεῖν, ὅτι τὸ ἀξίωμα καὶ ἡ σεμνότης τῶν ὄνομάτων εὑμορφον πεποίκε τὴν φράσιν· ἀνεπιτήδευτα γάρ ἔστι καὶ ἀνέκλεκτα, οἴα ἡ φύσις τέθηκεν σύμβολα τοῖς πράγμασιν· οὐδὲ γὰρ ἥρμοττεν ἵσως κρείττοις χρήσασθαι ἐτέροις. ἀνάγκη δὲ δῆ που, ὅταν τοῖς κυριωτάτοις τε καὶ προσεχεστάτοις ὄνόμασιν ἐκφέρηται, τὰ νοήματα μηδὲν σεμνότερ' εἶναι, ἢ οἴα ἔστιν <ἐκεῖνα>. ὅτι δὲ οὐδὲν ἐν αὐτοῖς ἔστι σεμνὸν οὐδὲ περιττόν, ὁ βουλόμενος εἰσεται μεταθεὶς οὐδὲν ὅ τι μὴ τὴν ἀρμονίαν. πολλὰ δὲ καὶ παρὰ τούτῳ τῷ ἀνδρὶ τοιαῦτά ἔστιν, ἐξ ὧν ἀν τις τεκμηραιτο, ὅτι οὐκ ἐν τῷ κάλλει τῶν ὄνομάτων ἡ πειθώ τῆς ἐρμηνείας ἦν, ἀλλ' ἐν τῇ συζυγίᾳ. καὶ περὶ μὲν τούτων ἰκανὰ ταῦτα.

<p>τὸ ἀξίωμα, ‘quality’ / ‘dignity’          ἀνεπιτήδευτος, ον, ‘made without care or design’          σύμβολον, τό, ‘corresponding piece’ (originally each of two halves or corresponding pieces of an object, which any two contracting parties broke between them, each party keeping one piece, in order to have proof of the identity of the presenter of the other)          ἵσως, ‘probably’ / ‘perhaps’          κρείττοις χρήσασθαι ἐτέροις <i>sc.</i> ὄνόμασι          προσεχῆς, ἔς, 1. ‘next to’, <i>thus</i> 2. ‘suitable’</p>	<p>περιττός, ἡ, ὃν ‘beyond the required number’; ‘superfluous’;          ‘remarkable’          εἴσομαι = fut. of οἶδα          ὅ τι μή, ‘except’          πολλὰ δὲ καὶ <i>sc.</i> ὄνόματα          τεκμηρόομαι (Mid.) ‘draw inferences’ (Act. ‘to prove’)          Πειθώ, -οῦς, ἡ, ‘persuasion’ / ‘persuasiveness’          ἐρμηνεία, ἡ, (έρμηνεύω) ‘interpretation’; ‘explanation’;          ‘expression’</p>
--	--